

Վ Ա Թ Ս Ո Ւ Ն, Ա Մ Ե Ա Կ Մ Ը

Անցնող տարեվերջին, «Սիոն» բոլորեց իր վաթսուներորդ տարին։ Այս առթիւ կ'արժէ յետադարձ ու հպանցիկ ակնարկ մը նետել երկար այն ճամբուն՝ ուրկէ անցաւ Ս. Աթոռոյս պաշտօնաթերթը, իր սպասը բերելով մեր դպրութեան, կրօնական, գրական և բանասիրական՝ երեք զխաւոր մարդերու վրայ մասնաւորապէս։

1927ի տարեմուտին էր որ, Երջանկայիշատակ Տ. Եղիշէ Ա. Դուրեան գիտնական Պատրիարքի հրամանով և վերին հսկողութեամբ և Տ. Բարգէն Եպս. Կիւլէսէրեանի (յետագային Աթոռակից Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ) խմբագրապետութեամբ, կէս դարու պարտադրեալ լռութենէ մը ետք կեանքի կը վերակոչուէր «Սիոն», առնելով իր վրայ Նոր Շրջան յաւելուածական մակդիրը, իբրև շարունակութիւն Եսայի Պատրիարքի օրով 12 տարի (1866 - 1877) լոյս տեսած «Սիոն»ին։

Դուրեան Սրբազանի օրով Հայ Երուսաղէմի մէջ սկզբնաւորուած գործօնքին (եթէ խորթ կամ ծանր չի հնչեր բառը) մէջ «Սիոն»ի վերհրատարակութիւնը ամենէն կարևոր և ուշադրաւ քայլերէն մին կը հանդիսանայ, անոր համար որ կարելի չէր ըմբռնել «հոգևոր տուն» մը և դպրանոց մը առանց իր խօսնակին։ Կրօնքին ու կրթութեան դուզնթաց՝ գիրն ու գրականութիւնը։ Մին միւսին լծորդուած ու լրացուցիչ։ Այս է եղած դարաւոր ու անբեկանելի ունեցածութիւնը ոգեղէն արժէքներու հաւատացող մեր ժողովուրդին։

Դուրեանի աշակերտ և արժանաւոր յաջորդ Տ. Թորգոմ Պարք. Գուշակեանի օրով։ Ս. Աթոռոյս պաշտօնաթերթը ապրիցաւ իր փառքի օրերը, շնորհիւ գոազէտ Պատրիարքի բարձր ապուստոյն և անդուլ ճիւղերու։ Աւելի քան եօթ տարիներ (1932 - 39) ամէն ամիս կանոնաւորաբար լոյս տեսնող «Սիոն»ի իւրաքանչիւր թիւին մէջ մեծանուն Հովուապետի ստորագրութեան կարելի էր հանդիպիլ բազմիցս, Խճադրական (Երբեմն գոյգ), Կրօնական, Բանաստեղծական (յաճախ Թարգմանածոյ), Գրախօսական և այլ բաժանմունքներու կարգին։

Թորգոմ Սրբազանի անակնկալ և անժամանակ մահէն ետք, իրիտասարդ և բազմաշնորհ հոգևորական մը, Եղիշէ Վրդ. Տէրտէրեան (այժմու Գահակալը Ս. Աթոռոյս) ձեռք առաւ ղեկը «Սիոն»ին, և մօտ կէս դարու անդուլ ու անվկանդ ջանքերով գարդարեց անոր էջերը կրօնական ու գրական անհաշիւ յօդուածներով, Խճադրականներով ու քերթուածներով, իր բանաստեղծական շունչը զգացնելով իր զրչէն ելած մէն մի կտորի մէջ։

Ս. Ուխտիս Միտրան վեղարակիրներ ալ, իրենց նախասիրութիւններուն համեմատ և կարողութեանց ներած չսփոփը, դրած են իրենց մտքի լուսմաները և Սիոն յի գտնած սնակին մէջ, մասնաւոր իրենց երիտաւարութեանը և մասնաւորաբար առաջին շրջաններուն:

Բաց աստի, 1950ական թուականներուն, «Սիոն» հրատարակութեան տուաւ, աշխարհաբար թարգմանութեամբ, Եկեղեցական նշանաւոր Հայրերու (Բարոնեղ, Ոսկեբերան, Ծնորդալի ելին.) կրօնաշուկ ճառերը, հանդիսական առիթներով սրբազան բեմերէն կարդացուած: Իսկ աւելի ուշ՝ Ս. Աթոռոյս Դիւանատան թղթածրարներուն մէջ երկար ատենէ ի վեր պահուած անտիպ և արժէքաւոր գործեր, ինչպէս Թէոդիկի և Հայ Գողգոթայէն մասեր, Շղթայակրի, Ջաւէն Պատրիարքի, Ղեկնդ Եպս. Դուրեանի նամակներն են կայլն:

Վանական երեք տաղնապետներու ընթացքին իսկ «Սիոն» անշեղ ու անսայթաք ընթացաւ իրեն համար լուսաղծուած ճանապարհէն:

Պարագաններու դժբախտ բերումով, «Սիոն» ատենէ մը ի վեր վերածուած է Երամանակի:

Վաթսունամեակի առիթով, «Սիոն» ի խմբագրութիւնը պիտի ջանայ և փորձէ գէթ երկու ամիսը անգամ մը լոյսին դալ, քաղմապատկելով իր ճիգերը, հակառակ աշխատակիցներու զգալի ու ցաւալի պակասին ու իր շուրջը բրգացող խոչընդոտներուն, շրջապատի փոշիէն ու խուարէն անդին նշմարելու համար պայծառաշող լոյսը Աւետարանին ու քրիստոնէական կրօնին և զայն իր էջերէն մատրուակելու համար ընթերցող հասարակութեան: Պիտի աշխատի նախ բարձր պահել զրական ճաշակը ու սիրցնել Հայ Մշակոյթը բոլոր անոնց՝ որոնք կը զգան թէ կեանքի սովորական ու տափով հաճոյքներէն զերիվիւր վայելքներ կան, որոնց առջած զոհունակութիւնը աւելի ամուր է ու տեսական:

Այս յոյսով ու այս վստահութեամբ է որ «Սիոն» կը թեւակոխէ իր ճարգ տարիէն ներս:

Գ. Ճ.

